

Дзяржаўная ўстанова культуры
«Цэнтралізаваная бібліятэчная сістэма г. Гродна»
Гродзенская гарадская цэнтральная бібліятэка імя А. Макаёнка

З душою музыка ўмсё гаварыць

Da зо-годдзя стварэння Гродзенскай капэлы

Бібліографічны даведнік

Гродна 2021

Дзяржаўная ўстанова культуры
«Цэнтралізаваная бібліятэчна сістэма г. Гродна»
Гродзенская гарадская цэнтральная бібліятэка імя А. Макаёнка

З ДУШОЮ МУЗЫКА ЎМЕЕ ГАВАРЫЦЬ

ДА ЗО-ГОДЗЯ СТВАРЭННЯ
ГРОДЗЕНСКАЙ КАПЭЛЫ

Бібліографічны даведнік

Гродна, 2021

ББК 85.313(4Беи–4Гро)я2
УДК 016:784“1992/2022”(476.6–25)
3–11

Складальнік :
Ю. Ю. Жыткевіч

Пад агульнай рэдакцыяй :
*I. M. Ілюшына,
H. Р. Свірыда*

З душою музыка ўмее гаварыць : да 30-годдзя стварэння Гродзенскай капэлы : бібліяграфічны даведнік / Дзяржаўная ўстанова культуры «Цэнтралізаваная бібліятэчна сістэма г. Гродна», Гродзенская гарадская цэнтральная бібліятэка імя А. Макаёнка ; складальнік Ю. Ю. Жыткевіч ; пад агульн. рэд. I. M. Ілюшынай, Н. Р. Свірыды. – Гродна, 2021. – 39 с.

Выданне падрыхтавана да юбілею знакамітага музычнага калектыву – Гродзенскай капэлы, першы канцэрт якой адбыўся ў 1992 годзе. Калектыв прадаўжае традыцыі, якія былі закладзены Гродзенскай капэлай Тызенгаўза (1765–1780). У Еўрапейскіх вакальна-інструментальных капэлах XVIII стагоддзя – гістарычныя вытокі прафесійнага майстэрства гарадзенскіх музыкантаў.

Дзяржаўная ўстанова культуры «Заслужаны калектыв Рэспублікі Беларусь «Гродзенская капэла» заваявала любоў і прызнанне не толькі ў Беларусі – яна не аднойчы дэманстравала дасягненні айчыннага музычнага мастацтва за мяжой. За плячыма прафесіяналаў сотні канцэртаў на розных пляцоўках горада, краіны, свету. Адвочынны ноты Гарадзенскай капэлы Тызенгаўза жадаюць палёту. Менавіта такі прыгожы выраз выкарыстаў знакаміты паэт Юрка Голуб у дачыненні да капэлы. Бібліяграфічны даведнік дазволіць бліжэй пазнаёміцца з вехамі творчай біяграфіі праслаўленага музычнага калектыву.

Выданне змяшчае фактаграфічныя звесткі і бібліяграфічны спіс дакументаў, фотаздымкі з агульнадаступных медыйных сродкаў масавай інфармацыі. Для бібліяграфічнага спісу выкарыстана тэматычная групоўка запісаў, унутры тэматычных раздзелаў – алфавітная, акрамя раздзела бібліяграфії публікаций з кніжных выданняў, дзе захаваны лагічны парадак сістэматызацыі. Бібліяграфічнае апісанне адпавядае ДГСТУ 7.1-2003 «Бібліяграфічны запіс. Бібліяграфічнае апісанне. Агульныя патрабаванні і правілы састаўлення».

Бібліяграфічны даведнік будзе цікавым работнікам культуры і мастацтва, сродкаў масавай інфармацыі, навучальных установ і ўсім, хто неабыякавы да музычнай спадчыны Гарадзеншчыны.

ББК 85.313(4Беи–4Гро)я2
УДК 016:784“1992/2022”(476.6–25)

АДВЕЧНЫЯ НОТЫ ЖАДАЮЦЬ ПАЛЁТУ

Гродзенская спадчына музычнага мастацтва была закладзена ў XVIII стагоддзі. Адна з жамчужын культуры Вялікага княства Літоўскага другой паловы XVIII стагоддзя – Гродзенская капэла Антонія Тызенгаўза. Яна была створана палітычным і грамадскім дзеячом Вялікага княства Літоўскага, падскарбіем надворным літоўскім Антоніем Тызенгаўзам.

Эпоха Тызенгаўза (працягвалася ў горадзе над Нёманам паўтара дзесятка гадоў) была адзначана не толькі развіццём прамысловай вытворчасці, але і бурным росквітам навукі, культуры і мастацтва. Пад яго эгідай у Гродне былі заснаваны медыцынская акадэмія, тэатральная школа і оперна-балетная трупа, закладзены каралеўскі батанічны сад, у мясцовай друкарні выйшла ў свет першая на тэрыторыі Беларусі «Газета Гродзенская».

Гродзенская капэла Тызенгаўза – прыдворны аркестр раннекласічнага складу, які існаваў у 1765–1780 гадах, і належыў да найбольш буйных і прафесійных музычных калектываў у Вялікім княстве Літоўскім, вядомых і за яго межамі.

Капэла супрададжала касцёльныя службы, прадстаўленні оперна-балетнай трупы тэатра Тызенгаўза, якія ставіліся ў будынку, узведзеным па праектах італьянскіх архітэктараў Сакка і Мезера, іграла на бальных вечарынах, сямейных урачыстасцях.

У рэпертуар капэлы ўваходзілі араторыі, месы, сімфоніі, папулярная ў свецкім асяроддзі музыка (танцы, дывертысменты, серанады), музыка да тэатральных пастановак. Вядома пра ўдзел гродзенскай капэлы ў пастаноўках оперы А. Грэтры «Магніфік», камедыі «Севільскі цырульнік» П. Бамаршэ, «Балета пекараў» Г. Петынеці. Рэпертуар капэлы ўключчаў сімфоніі Й. Гайдна, музыку, створаную ў прыдворным акружэнні Тызенгаўза.

У капэле ігралі замежныя (італьянскі кампазітар і капельмайстар К. Абаце, чэхі Эндэрле, Гeronім і інш.) і мясцовыя музыканты (капельмайстар і першы скрыпач Л. Сітанскі, Т. Вежбаловіч, Л. Кушалеўскі, Я. Насулевіч, Д. Пташынскі і інш.). Сярод апошніх былі і прыгонныя сяляне (П. Станкоўскі з Івенца, Ф. Янкоўскі і А. Тумін з Дзятлава, Кушалеўскі). Еўрапейскія музычныя традыцыі спалучаліся з яркімі талентамі мясцовых выканаўцаў, што рабіла калектыву здольным асвойваць самы разнастайны рэпертуар.

Мясцовыя музыканты атрымлівалі адукцыю ў тэатральнай школе Тызенгаўза ці пры дварах у Нясвіжы, Слоніме.

У 1765 годзе састаў капэлы быў невялікі, у 1776 годзе яна ўключала 22 выканаўцы і 8 вучняў, у 1777 годзе – 79, у гады росквіту калектыва – 30 музыкантаў і 7 вучняў.

Антоній Тызенгаўз (1733–1785) – палітычны і грамадскі дзеяч ВКЛ, мецэнат, стараста Гродзенскі (1765–1776), ініцыятар будаўніцтва комплексу Гарадніца ў Гродне, стваральнік тэатра і тэатральнай школы, капэлы, заснавальнік батанічнага саду.

У канцы 1780 года ў сувязі з вызваленнем Тызенгаўза ад усіх пасадаў частка музыкантаў была ангажаваная ў Варшаўскі Нацыянальны тэатр, частка перайшла ў прыдворныя аркестры К. Радзівіла, Л. Сапегі, М. Лапота, астатнія сталі выкладаць у тэатральнай школе Тызенгаўза ў Паставах.

Менавіта той далёкі па часе і блізкі па духу творчы калектыв і стаў гістарычным прыкладам стварэння новай Гарадзенскай капэлы. Традыцыі Антонія Тызенгаўза праз два з лішнім стагоддзі былі працягнуты энтузіястамі музычнай адукацыі Гродна – выкладчыкамі музычных школ і вучылішчаў. У каstryчніку 1990 года быў арганізаваны невялікі камерны аркестр на чале з дырыжорам Аронам Гендэльманам.

Арон Гендэльман, Алег Целяпнёў, Анатолій Сматрыцкі і іншыя лепшыя музыканты горада праводзілі рэпетыцыі камернага аркестра на базе музычнага вучылішча па вуліцы Валковіча, а выступленні – у гарадскім Доме культуры. Дырыжыраваў Арон Гендэльман.

15 лютага 1991 года адбыўся першы канцэрт Гродзенскага камернага аркестра ў памяшканні рэспубліканскага музея гісторыі рэлігіі ў Гродне. Гэтая дата лічыцца днём нараджэння камернага аркестра. Програма, якую вяла музыказнавец Святлана Калчанава, складалася з твораў Баха, Вівальдзі, Карэлі, беларускіх кампазітараў Л. Абеліёвіча, П. Альхімовіча, была выканана на добрым прафесійным узроўні, калі ўлічыць, што падрыхтоўка да дэбюту працягвалася крыху больш за трох месяцаў.

З лістапада 1991 года дырыжорам камернага аркестра стаў У. М. Борматаў.

Ідэя стварэння дзяржаўнага прафесійнага музычнага калектыва ў 1991 годзе абмяркоўвалася ў асяроддзі музыкантаў, прадстаўнікоў выкананій улады. Стваральнікам вакальна-інструментальнага калектыва стаў кампазітар і педагог Андрэй Бандарэнка, з яго ініцыятывы было прынята станоўчае рашэнне ў Гродзенскім гарвыканкаме.

У красавіку 1992 года адбылася рэгістрацыя дзяржаўнага прадпрыемства «Гродзенская капэла». У яго ўвайшлі напачатку камерны аркестр, а затым і створаны ў маі 1992 года камерны хор, якія сталі асновай для нараджэння адзінага буйнога прафесійнага калектыва.

Андрэй Бандарэнка быў першым мастацкім кірауніком капэлы (1992–1996).

Андрэй Васільевіч
Бандарэнка (1955) –
кампазітар, педагог, член
Саюза кампазітараў
Беларусі, лаўрэат
Дзяржаўнай прэміі (1994),
Нацыянальнай прэміі «За
духоўнае адраджэнне»
(2003). Ініцыятар
стварэння Гродзенскай
капэлы, мастацкі кіраунік
капэлы (1992–1996).
Узнагароджаны медалём
Францыска Скарыны.
У рэпертуары капэлы –
сачыненні А. Бандарэнкі:
сімфонія для струннага
аркестра, канцэрт-паэма
для гобоя, скрыпкі,
віяланчэлі, фартэпіяна і
камернага аркестра,
«Прыгча пра душу
чалавечую» для салістаў,
хора і аркестра, саната для
флейты і фартэпіяна,
струнныя квартэт,
шматлікія літургічныя
сачыненні для хора і інш.

Арон Абрамавіч
Гендэльман (нар. у 1947 г.)
– дырыжор, заслужаны
работнік культуры БССР,
першы дырыжор
Гродзенскага камернага
аркестра (1990–1991).

Гродна стаў першым і доўгі час адзіным у Беларусі абласным цэнтрам, які мае ўласную музычную капэллю. У маі 1992 года прайшоў першы канцэрт-прэзентацыя Гродзенскай капэлы на сцэне абласнога тэатра лялек.

У верасні 1992 года быў створаны ансамбль салістаў і камерна-інструментальны ансамбль старадаўняй музыкі.

У маі 1996 года адбыўся канцэрт Гродзенскай капэлы ў зале Беларускай дзяржаўной філармоніі ў Мінску. Удзел бралі камерны аркестр, камерны хор і салісты.

З 1996 па 1998 год капэлай кіравалі А. М. Саладухін, у 1998–2000 гадах Л. В. Касятаў, у пачатку 2001 года – А. М. Габец. З красавіка 2001 года – мастацкі кіраунік і галоўны дырыжор капэлы – Борматаў У. М.

У 2011 годзе калектыву Гродзенскай капэлы і У. М. Борматаў былі занесены ў Кнігу славы горада Гродна за высокія дасягненні і значны ўклад у развіццё музычнага мастацтва.

У 2013 годзе ў склад капэлы ўвайшоў духавы аркестр «Гарадзенскія трубы», створаны 20 кастрычніка 1993 года. На 1 кастрычніка 1994 года ў аркестры працавала 29 чалавек. Духавы аркестр дваццаць гадоў выступаў самастойна, яркія праграмы і разнастайны рэпертуар былі добра вядомы гарадзенцам. Кірауніком аркестра быў Г. Г. Шэмэт (1993–2017), які пастаянна знаходзіўся ў творчым пошуку новых твораў, нястомнна складаў аранжyroўкі. З сакавіка 2017 года кірауніком духавога аркестра Гродзенскай капэлы стаў П. Кмецік.

У снежні 2014 года пастановай Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь прафесійнаму калектыву мастацкай творчасці дзяржаўная ўстанова культуры «Гродзенская капэла» было прысвоена званне «Заслужаны калектыв Рэспублікі Беларусь».

У 2019 годзе дзяржаўная ўстанова культуры «Заслужаны калектыв Рэспублікі Беларусь “Гродзенская капэла”» была занесена на Дошку гонару Гродзенскай вобласці.

Капэла прадстаўлена камерным аркестрам, камерным хорам, духавым аркестрам, камерным інструментальным ансамблем, салістамі-вакалістамі, музыказнаўцамі.

Гродзенская капэла характарызуецца мабільнасцю, мае шырокія выкананчыя магчымасці падрыхтоўкі праграм вялікага жанравага і стылёвага дыяпазону.

Мэта дзейнасці капэлы – адраджэнне і развіццё беларускіх музычных традыцый, папулярызацыя беларускага і сусветнага музычнага мастацтва, культурна-асветніцкая, культурна-выхаваўчая, педагогічная і інш. работа.

Уладзімір Мікалаевіч
Борматаў (нар. у 1959 г.) –
дырыжор камернага
аркестра (з 1991 г.),
мастацкі кіраунік і
галоўны дырыжор
дзяржаўной установы
культуры «Гродзенская
капэла» (з 2001 г.).
Узнагароджаны медалём
Францыска Скарыны
(2013), нагрудным знакам
Міністэрства культуры
Рэспублікі Беларусь «За
ўклад у развіццё культуры
Беларусь» (2007), двойчы
лаўрят прэміі «За творчыя
дасягненні ў галіне
культуры і мастацтва» імя
А. Дубко Гродзенскага
аблвыканкама ў
намінацыях «Артыст года»
і «Музыкант года» (2004,
2015). Заслужаны артыст
Рэспублікі Беларусь (2019).
Занесены ў кнігі славы
г. Гродна (2011),
Гродзенскай вобласці
(2019).

Канцэртныя праграмы Гродзенскай капэлы: «Музыка вялікіх гарадоў», «Музы Вены», «Requiem» В. А. Моцарта, «Viva latino», «Кампазітары-юбіляры», «А. Дворжак і яго сучаснікі», «Галаопера», «Штраус і не толькі», «Планета Шастаковіча» і іншыя. Сіламі артыстаў капэлы былі прадстаўлены канцэртныя выкананні опер «Алека» С. Рахманіава, «Севільскі цырульнік» Дж. Расіні, аперэты «Марыца» І. Кальмана і інш. Сумесна з калектывам Магілёўскай гарадской капэлы былі прадстаўлены гледачам праграмы «Бетховен. Сімфонія № 9», «Д. Шастаковіч. Сімфонія № 7 «Ленінградская», «Дж. Вядзі. Рэквіем». У 2021–2022 гг. рэалізуецца гуманітарны праект «Класіка – для кожнага».

Выступленні Гродзенскай капэлы можна пачуць у вялікіх і камерных залах гісторыка-краязнаўчага музея (Новы замак), лютэранскай кірхі Святога Іаана, Сабора Святога Францыска Ксаверыя (Фарны), Касцёле адшукання Святога Крыжа (Бернардзінскі) і інш.

Гастролі калектыва праходзілі і праходзяць не толькі ў Беларусі, але і ў Германіі, Францыі, Польшчы, Нарвегіі, Расіі, Літве і іншых краінах.

Па трох дзясяткі гадоў у капэле працуюць выдатныя музыканты Таццяна Сухоцкая, Алех Целяпнёў, Ларыса Саладухіна, Надзея Бекер, Наталля Баранава, Ірына Грыц, Аляксандр Габец.

Выступленні Гродзенскай капэлы харектарызуюцца вялікай разнастайнасцю магчымасцяў канцэртных формаў. Калектыву пад сілу буйныя канцэрты, у якіх удзельнічае ўесь выканальніцкі склад, а таксама сольныя харывыя выступленні, вечары камернай вакальнай музыкі, аркестравыя канцэрты. Канцэртныя выступленні з розных твораў харовой, вакальнай і сімфанічнай музыкі лягчэй ўспрымаюцца шырокай аўдыторыяй слухачоў. Усе формы канцэртной дзейнасці Гродзенскай капэлы з удзячнасцю ўспрымаюцца слухачамі, праходзяць пры поўных глядзельных залах.

Творчасць капэл такого высокага прафесійнага ўздроўню як гродзенская з'яўляецца вельмі паспяховай і перспектыўнай дзейнасцю ў развіцці выканальніцкага мастацтва Беларусі і папулярызацыі класічнай музыкі.

Вялікім унёскам у папулярызацыю класічнай музыкі сталі больш за 3000 канцэртаў і 400 новых канцэртных праграм, у якіх было выканана больш за 1000 музычных твораў. Многія канцэртныя праграмы з'яўляюцца візітоўкай Гродзенскай капэлы – манаграфічныя, прысвяченыя творчасці выбітных

Таццяна Іванаўна
Сухоцкая (нар. у 1965 г.) –
вядучы майстар сцэны
камернага аркестра
Гродзенскай капэлы.
Узнагароджана медалём
Францыска Скарыны
(2017), нагрудным знакам
Міністэрства культуры
Рэспублікі Беларусь «За
ўклад у развіццё культуры
Беларусі», лаўрэт прэміі
А. Дубко Гродзенскага
аблвыканкама ў намінацыі
«Музыкант года».

Алег Іванавіч Целяпнёў
(нар. у 1953 г.) – вядучы
майстар сцэны камернага
аркестра Гродзенскай
капэлы. Узнагароджаны,
медалём Францыска
Скарыны (2017),
нагрудным знакам
Міністэрства культуры
Рэспублікі Беларусь «За
ўклад у развіццё культуры
Беларусі».

кампазітараў (Баха, Бетховена, Моцарта, Гайдна, Вівальдзі, Шастаковіча і інш.), творы духоўнай і сучаснай музыкі, оперныя дывертысменты і аперэта.

«Адвечныя ноты жадаюць палёту», – такі прыгожы выраз выкарыстаў знакаміты паэт Юрка Голуб у дачыненні да гарадзенскай капэлы, калі пісаў артыкул у газеце «Гродзенская праўда» у 2006 годзе. Няхай жа гэты палёт дойжыцца бясконцом!

Камерны аркестр

У састаў камернага аркестра ўваходзяць: група першых скрыпак (Т. Сухоцкая – канцэртмайстар аркестра і групы першых скрыпак), група другіх скрыпак (канцэртмайстар А. Філін), група альтаў (канцэртмайстар А. Целяпнёў), група віяланчэляў, кантрабас, група драўляных духавых інструментаў, група медных духавых інструментаў, група ўдарных інструментаў.

У рэпертуары камернага аркестра больш за 1100 твораў кампазітараў розных эпох, школ і стылістычных накірункаў – Баха, Моцарта, Гайдна, Мэндэльсона, Брытэна, Чайкоўскага, Шастаковіча, Пярта, Дворжака, музыка сучасных беларускіх, рускіх, нямецкіх, літоўскіх, латвійскіх, эстонскіх, польскіх кампазітараў. Некаторыя з твораў гучалі ў Беларусі ўпершыню.

Першы канцэрт камернага аркестра Гродзенскай капэлы адбыўся ў 1991 годзе ў памяшканні Гродзенскага Свята-Раства-Багародзічнага жаночага манастыра, калі ў ім размяшчаўся рэспубліканскі музей гісторыі рэлігіі.

Камерны аркестр у Саборы Святога Францішка Ксаверія сумесна з дзяржаўным камерным аркестрам і салістамі тэатра оперы і балета (г.Мінск). Дж. Пучыні. MESSA DI GLORIA. 2021 г.

Творчасць камернага аркестра была прадстаўлена на музычных форумах: фестывалі «Новая беларуская музыка» (Мінск, 1992), «Еўрапейскія музычныя сустрэчы» (Германія, 1994), «Фестываль хрысціянскай музыкі» (Нарвегія, 1994), «Мінская вясна» (Мінск, 1995, 2006), «Музыка І. С. Баха і А. Вівальдзі» (Расія, 1998), «Музыка Баха і Венскія класікі» (Расія, 1998), «Фестываль беларускай культуры» (Польшча, 2004), фестываль у г. Каліш (Польшча, 1992), «Белавежскія сустрэчы з арыяй» (2006–2015), «Маскоўскі Велікодны фестываль» (Масква, 2011), дні беларускай культуры ў Літве (2012), фестываль

М. Агінскага (Літва, 2013), фестываль царкоўнай музыкі (Польшча, 2013–2014), «Камер-фэст» (Україна, 2016), рэспубліканскія фестывалі нацыянальных культур і інш.

Канцэрт камернага аркестра. Лютеранская кірха, г. Гродна, 2019 г.

Выступ камернага
аркестра і салістаў на
сцэне канцэртнай залы
Гарадскога цэнтра
культуры, 2017 г.
Гучалі творы Моцарта,
Бяліні, Расіні і
Чайкоўскага.

Канцэрт «Музычная Шэкспрыяд» ў Гродзенскай абласной філармоніі, 2019 г.

Сумесны канцэрт камернага аркестра Гродзенскай капэлы і лаўрэата міжнародных конкурсаў піяніста Кірыла Кедука ў канцэртнай зале цэнтра культуры г. Гродна, 2019 г.

Салісты Нацыянальнага акадэмічнага Вялікага тэатра оперы і балета Беларусі і камерны аркестр
Гродзенскай капэлы – канцэрт «Гала-опера». Гродзенскі абласны тэатр лялек, 2016 г.

Камерны хор

Камерны хор Гродзенскай капэлы добра вядомы ў Беларусі і за яе межамі. Артыстамі хору з'яўляюцца прафесійныя музыканты – выкладчыкі музычных дысцыплін Гродзенскага музычнага вучылішча, Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы і яго гуманітарнага каледжа, Гродзенскага дзяржаўнага каледжа мастацтваў.

Камерны хор Гродзенскай капэлы ўзначальвае з пачатку яго ўтварэння ў 1992 годзе Ларыса Мікалаеўна Іконнікава.

Багаты рэпертуарны спіс хору – больш за 500 твораў – ахоплівае вялікую колькасць лепшых узору музычнага мастацтва. Сярод іх сачыненні старадаўніх і сучасных беларускіх кампазітараў, руская і еўрапейская класіка XVII–XX стагоддзяў, духоўная музыка, народныя песні і інш.

Кампазітары Гродзеншчыны плённа супрацоўнічаюць з выканаўцамі. Асабліва цесныя творчыя контакты склаліся з А. Бандарэнкам, Я. Паплаўскім, А. Безянсон, прэм’еры твораў якіх адбыліся не толькі ў Гродна і вобласці, але і на сталічных сцэнах.

Значнай працай калектыва стала прэм’ера музыкі А. В. Бандарэнкі «Спевы літургіі святога Іаана Златавуста». У канцэртнай зале Белдзяржфілармоніі ўпершыню быў выкананы твор Аліны Безянсон «*Laudamus*», у канцэртнай зале Беларускай дзяржаўнай акадэміі музыкі адбылася прэм’ера яе кантаты «Страцім-лебедзь».

Ларыса Іконнікава (нар. у 1953 г.) – дырыжор, кіраўнік камернага хору Гродзенскай капэлы (з 1992 г.), іншых харавых калектываў г. Гродна, дацэнт, кандыдат мастацтвазнаўства, заслужаны дзеяч культуры Рэспублікі Беларусь (2004).

Узнагароджана ордэнам Святой Прародзімай Еўфрасінні Полацкай, медалямі Францыска Скарыны (2013), Каложскага Крыжа III ступені, двойчы лаўрэат прэміі імя А. Дубко Гродзенскага аблвыканкама ў намінацыях «Выкладчык года», «Музыкант года» (2001, 2011).
Занесена ў Кнігу славы Гродзенскай вобласці.

Актавая зала Свята-Пакроўскага кафедральнага сабора г. Гродна –
канцэрт КАМЕРНАГА ХОРУ
Гродзенскай капэлы. 2020 г.

Камерны хор
Гродзенскай капэлы,
г. Гродна каля
ўваходу ў Свята-
Пакроўскі сабор

Камерны хор – лаўрэат фестываляў праваслаўнай музыкі «Каложскі дабравест», якія праводзіліся ў Гродне з 2002 г., міжнародных фестываляў і конкурсаў праваслаўнай музыкі і песнапенняў у Мінску.

У сваёй творчай біографіі камерны хор мае больш за 500 выступленняў у Рэспубліцы Беларусь, Нарвегіі, Францыі, Германіі, Польшчы, Літве, Латвіі, Расіі, Украіне.

У Нарвегіі (1994 г.) хор прымалі з асаблівай цеплынёй і любоўю. На радзіме вялікага кампазітара і дырыжора Эдварда Грыга харавы калектыв капэлы быў названы калектывам высокага ёўрапейскага ўзроўню. Падзеяй для хору была паездка і выступленні ў Парыжы, Ліможы, Клермон-Феране і іншых гарадах Францыі (1995 г.). Саветнік Прэзідэнта па пытаннях культуры назвала выступленні камернага хору незабыўнымі і ўнікальнымі.

Камерны хор Гродзенскай капэлы паспяхова ўдзельнічаў у міжнародных фестывалях: International church music festival in Christiansand (Norway, 1994), Musical festival in Tubingen (Germany, 1994), харавы фестываль (Belarus, г. Гомель, 1995), International church music festival «Magutny Bozha» (All-powerful God) in Mogilew (Belarus, 1996, 1997, 2002), дзе атрымаў I прэмію, International festival of Orthodox Church music in Hajnowka (Poland, 1997), фестываль «Нядзеля Даўгавы» (Latvia, 1997), International choral song festival in Miedzyzdroje (Poland, 1998), IX international festival of sacred music «GAUDE MATER» (Poland, 1999), International festival of I.S.Bach music in Tver (Russia, 1998, 2002), Першы фестываль Беларускай культуры Wroclaw (Poland, 2004), VII міжнародны фестываль «Hora Cantavi» Suwalki (Poland, 2004), сумесны беларуска-польскі праект «Яднае нас пушча і песня» Hajnowka (Poland, 2006), V фестываль праваслаўных песнапенняў Гродзенскай епархii (Belarus, Гродна, 2006), дзе камерны хор стаў лаўрэатам ў намінацыі «Прафесійная катэгорыя» (свецкая), V міжнародны фестываль харавой музыкі імя Ф. Нававейскага (Barczewo 2006, Poland) – атрымаў залаты дыплом і званне «Найлепшы замежны хор», XXXIII miedzynarodowy festiwal Muzyki Cerkiewnej «Hajnowka 2014» – лаўрэат III прэмii.

Камерны хор Гродзенскай капэлы, г. Гродна

Духавы аркестр

Задачы духавога аркестра Гродзенскай капэлы – папулярызацыя лепшых узоруў беларускай і сусветнай музыкі, выкананне твораў кампазітараў Гродзеншчыны, ажыццяўленне культурна-асветніцкай дзейнасці шляхам удзелу ў масавых мерапрыемствах.

У рэпертуары аркестра больш за 50 твораў кампазітараў Беларусі і Гродзеншчыны, творы замежных класікаў.

Духавы аркестр удзельнічае ў святкаванні Каляд, Масленіцы, канцэртах да Дня жанчын, Дня Перамогі, Дня вызвалення Гродна і Беларусі ад нямецка-фашистскіх захопнікаў і інш. святочных праграмах.

Без духавога аркестра не адбываюцца традыцыйныя гарадскія мерапрыемствы – масавыя гулянні ў лясным масіве Пышкі (1 мая), свята духавой музыкі «Гучаць трубы ў Гародні», танцевальныя праграмы ў гарадскім парку ў летні сезон і інш.

Духавы аркестр «Гарадзенскія трубы» (1993–2012, з 2013 г. – духавы аркестр Гродзенскай капэлы)

Вакалісты, салісты

Састаў вакалістаў Гродзенскай капэлы: Марына Гаравая (сапрана), Уладзімір Гаравы (барытон), Марыя Райдзюк (сапрана), Юлія Прохар (сапрана), Любоў Шыдлоўская (сапрана), Міхаіл Савашэвіч (барытон).

У ансамбль салістаў пад кірауніцтвам А. І. Целяпнёва ўваходзяць: Таццяна Сухоцкая (канцэртмайстар аркестра, канцэртмайстар групы першых скрыпак), Ірына Грыц (канцэртмайстар групы віяланчэляў), Алег Целяпнёў (канцэртмайстар групы альтаў), Сяргей Сухоцкі (першы кларнет), Валерый Качко (першая валторна); пад кірауніцтвам Л. М. Нікіцінай – Людміла Нікіціна (канцэртмайстар, фартэпіяна), Святлана Варанкова (скрыпка), Аляксандра Міхейка (скрыпка), Дар’я Проніна (віяланчэль).

У сastаве **камерна-інструментальнага ансамбля старадаўняй музыki** пад кірауніцтвам Н. Р. Гарбуновай – Наталля Гарбунова (клавесін, фартэпіяна), Іна Каун (першая флейта), Марына Каршакоўская (віяланчэль), Аляксандр Габец (кантрабас).

Музыказнаўцы Гродзенскай капэлы – Л. Мажэйка, Н. Лебедзеўа, **канцэртмайстры** – Л. Нікіціна, Л. Лябецкая, В. Ягадніцкая.

Марына Гаравая (1963) – артыст-вакаліст-саліст Гродзенскай капэлы (з 1992 года), сапрана.

Выпускніца Ленінградскай кансерваторыі імя Рымскага-Корсакава, лаўрэат конкурсу імя Бяліні. Узнагароджана медалём Францыска Скарыны (2016), нагрудным знакам «За ўклад у развіціе культуры Беларусі», лаўрэат прэмii імя А. Дубко Гродзенскага аблвыканкама ў намінацыі «Артыст года».

Нікіціна Людміла Мікалаеўна – артыст камернага аркестра, саліст (фартэпіяна), вядучы майстар сцэны Гродзенскай капэлы. Выпускніца Беларускай дзяржаўнай кансерваторыі імя А.У. Луначарскага. Выкладала ў Гродзенскім дзяржаўным універсітэце імя Янкі Купалы, працавала ў Гродзенскім дзяржаўным музычным каледжу. Узнагароджана медалём Францыска Скарыны (2018), знакам Міністэрства культуры «За ўклад у культуру Беларусі».

Ірына Паўлаўна Грыц – артыст камернага аркестра, саліст, вядучы майстар сцэны Гродзенскай капэлы. Выпускніца Беларускай дзяржаўнай кансерваторыі імя А.У. Луначарскага.

Працавала салісткай Гродзенскай абласной філармоніі. Выкладала ў Гродзенскім дзяржаўным універсітэце імя Янкі Купалы, працавала ў Гродзенскім дзяржаўным музычным каледжу. Узнагароджана медалём Францыска Скарыны (2018), знакам Міністэрства культуры «За ўклад у культуру Беларусі».

БІБЛІЯГРАФІЧНЫ СПІС

Публікацыі ў кніжных выданнях

«Гродзенская капэла» // Беларуская энцыклапедыя : у 18 т. / рэдкалегія : Г. П. Пашкоў і інш. – Мінск : БелЭн, 1997. – Т. 5. – С. 426.

Гродзенская капэла езуіцкай бурсы // Беларуская энцыклапедыя : у 18 т. / рэдкалегія : Г. П. Пашкоў і інш. – Мінск : БелЭн, 1997. – Т. 5. – С. 427.

Гродзенская капэла Тызенгаўза // Беларусь : энцыклапедычны даведнік. – Мінск, 1995. – С. 245.

Гродзенская капэла Тызенгаўза // Беларуская энцыклапедыя : у 18 т. / рэдкалегія : Г. П. Пашкоў і інш. – Мінск : БелЭн, 1997. – Т. 5. – С. 427.

Гродзенская капэла Тызенгаўза // Энцыклапедыя літаратуры і мастацтва Беларусі : у 5 т. / рэдкалегія : І. П. Шамякін і інш. – Мінск : Беларуская Савецкая Энцыклапедыя, 1985. – Т. 2. – С. 179.

«Гродзенская капэла» // Культура Беларусі : энцыклапедыя : у 6 т. / рэдкалегія : Т. У. Бялова (галоўны рэдактар) і інш. – Мінск : Беларуская Энцыклапедыя імя Пятруся Броўкі, 2012. – Т. 3. – С. 209.

Гродзенская капэла Тызенгаўза // Культура Беларусі : энцыклапедыя : [у 6 т.] / рэдкалегія : Т. У. Бялова (галоўны рэдактар) і інш. – Мінск : Беларуская Энцыклапедыя імя Пятруся Броўкі, 2012. – Т. 3. – С. 209.

«Гродненская капелла» // Республика Беларусь : энциклопедия : в 6 т. / редакция : Г. П. Пашков и др. – Минск : БелЭн, 2006. – Т. 3. – С. 218–219.

Гродзенская капэла Тызенгаўза // Вялікае Княства Літоўскае : энцыклапедыя : [у 2 т.] / рэдкалегія : Г. П. Пашкоў (галоўны рэдактар і інш.). – Мінск : БелЭн, 2005. – Т. 1. – С. 498.

Гродненская капелла // Гродно : город в контексте истории и культуры

Европы (XI– нач. XXI в.) / Д. В. Карев. – Минск, 2018. – 138–139.

Бондарэнко Андрей Васильевич (1955) : [белорусский композитор, педагог, священник] // Регионы Беларуси : энциклопедия : в 7 т. Т. 4. Гродненская область : в 2 кн. Кн. 1. / редкол. В. В. Андриевич. – Минск, 2014. – С. 67.

«Гродненская капелла» : [создана в 1992 г. в г. Гродно] // Регионы Беларуси : энциклопедия : в 7 т. Т. 4. Гродненская область : в 2 кн. Кн. 1. / редколлегия В. В. Андриевич. – Минск, 2014. – С. 184–185.

Иконнікова Лариса Ніколаевна (1953) : [хоровой дирижёр, заслуженный деятель культуры Беларуси] // Регионы Беларуси : энциклопедия : в 7 т. Т. 4. Гродненская область : в 2 кн. Кн. 1. / редкол. В. В. Андриевич. – Минск, 2014. – С. 378.

Шэмэт, Р. Духавы аркестр : [зарэгістраваны 20 кастрычніка 1993 г.] / Р. Шэмэт // Памяць. Гродна : Гісторыка-дакументальная хроніка горада Гродна / рэд. кал. Г. П. Пашкоў. – Мінск, 1999. – С. 707.

Бандарэнка Андрэй Васільевіч (1955) : [кампазітар] // Культура Гродзеншчыны : Факты. Падзеі. Асобы : навукова-папулярнае выданне / уклад. Л. В. Мальцева. – Мінск, 2014. – С. 169.

Гендэльман Арон Абрамавіч (1947) : [выкладчык, першы дырыжор камернага аркестра Гродзенской капэлы] // Культура Гродзеншчыны : Факты. Падзеі. Асобы : навукова-папулярнае выданне / уклад. Л. В. Мальцева. – Мінск, 2014. – С. 178.

Калчанава, С. Борматаў Уладзімір Мікалаевіч / Святлана Калчанава // Культура Гродзеншчыны : Факты. Падзеі. Асобы : навукова-папулярнае выданне / укладальнік Л. В. Мальцева.

– Мінск : Выдавецкі дом Звязда, 2014. – С. 191–192.

Калчанава, С. Гаравая Марына Міхайлаўна (1963) : [артыст-вакаліст-саліст Гродзенскай капэлы] / Святлана Калчанава // Культура Гродзеншчыны : Факты. Падзеі. Асобы : навукова-папулярнае выданне / уклад. Л. В. Мальцава. – Мінск, 2014. – С. 192.

Калчанава, С. Гарадзенская капэла / Святлана Калчанава ; фота // Культура Гродзеншчыны : Факты. Падзеі. Асобы : навукова-папулярнае выданне / уклад. Л. В. Мальцава. – Мінск, 2014. – С. 190–195.

Калчанава, С. Грыц Ірына Паўлаўна (1963) : [віяланчэліст, вядучы майстар сцэны камернага аркестра Гродзенскай капэлы] / Святлана Калчанава // Культура Гродзеншчыны : Факты. Падзеі. Асобы : навукова-папулярнае выданне / уклад. Л. В. Мальцава. – Мінск, 2014. – С. 192–193.

Калчанава, С. Сматрыцкі Анатолій Сцяпанавіч (1948) : [музыкант, артыст-інструменталіст Гродзенскай капэлы] / Святлана Калчанава // Культура Гродзеншчыны : Факты. Падзеі. Асобы : навукова-папулярнае выданне / уклад. Л. В. Мальцава. – Мінск, 2014. – С. 193.

Калчанава, С. Сухоцкая Таццяна Іванаўна (1965) : [скрыпачка, вядучы майстар сцэны аркестра Гродзенскай капэлы] / Святлана Калчанава // Культура Гродзеншчыны : Факты. Падзеі. Асобы : навукова-папулярнае выданне / уклад. Л. В. Мальцава. – Мінск, 2014. – С. 193.

Калчанава, С. Целяпнёў Алег Іванавіч (1953) : [скрыпач, вядучы майстар сцэны аркестра Гродзенскай капэлы] / Святлана Калчанава // Культура Гродзеншчыны : Факты. Падзеі. Асобы : навукова-папулярнае выданне / уклад. Л. В. Мальцава. – Мінск, 2014. – С. 193.

Карев, Д. В. Гродненская государственная капелла / Д. В. Карев //

Карев Д. В. Гродно : город в контексте истории и культуры Европы (XI–нач. XXI в.) / Д. В. Карев. – Минск, 2018. – Разд. III : Ведущие центры образования, науки, культуры – С. 138–139.

Борматаў Уладзімір Мікалаевіч : [музыкант, дырэктар, мастацкі кіраунік і дырыжор Гродзенскай капэлы, выкладчык кафедры спецыяльнага музычнага інструмента ГрДУ імя Янкі Купалы] // Выкладчыкі Гродзенскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя Янкі Купалы : біябліографічны даведнік / пад рэдакцыяй В. М. Чарапіцы. – Гродна, 1999. – С. 73–74.

Бормотов Владимир Николаевич (1959) : [музыкант, художественный руководитель и дирижёр государственного учреждения культуры «Гродненская капелла】 // Лауреаты премии имени А. И. Дубко «За творческие достижения в области культуры и искусства» / И. И. Аникевич ; составитель Е. В. Климович ; Л. Ч. Новицкая ; редакция В. В. Кравцов. – Гродно, 2018. – С. 85.

Горовая Марина Михайловна (1963) : [артист-вокалист-солист Гродненской капеллы] // Лауреаты премии имени А. И. Дубко «За творческие достижения в области культуры и искусства» / И. И. Аникевич ; сост. Е. В. Климович ; Л. Ч. Новицкая ; редактор В. В. Кравцов. – Гродно, 2018. – С. 111.

Иконникова Лариса Николаевна (1953) : [дирижёр, руководитель камерного хора Гродненской капеллы, заслуженный деятель культуры Беларуси] // Лауреаты премии имени А. И. Дубко «За творческие достижения в области культуры и искусства» / И. И. Аникевич ; сост. Е. В. Климович ; Л. Ч. Новицкая ; редактор В. В. Кравцов. – Гродно, 2018. – С. 44.

Сухоцкая Татьяна Ивановна (1965) : [артист, музыкант, ведущий мастер сцены камерного оркестра Государственного учреждения

культуры «Заслуженный коллектив Республики Беларусь «Гродненская капелла»] // Лауреаты премии имени А. И. Дубко «За творческие достижения в области культуры и искусства» / И. И. Аникевич ; сост. Е. В. Климович ; Л. Ч. Новицкая ; редкол. В. В. Кравцов. – Гродно, 2018. – С. 222.

Телепнев Олег Иванович (1953) : [музыкант, педагог, артист камерного оркестра – ведущий мастер сцены Гродненской капеллы] // Лауреаты премии имени А. И. Дубко «За творческие достижения в области культуры и искусства» / И. И. Аникевич ; сост. Е. В. Климович ; Л. Ч. Новицкая ; редкол. В. В. Кравцов. – Гродно, 2018. – С. 249.

Бормотов Владимир Николаевич // Книга славы города Гродно : библиографический справочник / Государственное учреждение культуры «Централизованная библиотечная система г. Гродно» ; Гродненская городская центральная библиотека им. А. Макаёнка ; составление, подбор материала : И. Н. Илюшина, Д. В. Крачко ; под общей редакцией Н. Г. Свиридо. – Гродно : ЮрСаПринт, 2017. – С. 24–26.

Бондаренко Андрей Васильевич : [(1955), белорусский композитор, создал в Гродно камерный оркестр] // Кронон : Летопись города на Немане (1116–1990) / А. П. Гостев ; В. В. Швед. – Гродно, 1993. – С. 133.

Анисько, А. И. Сольное академическое пение в белорусских капеллах на рубеже XX–XXI веков (на материале деятельности ГУК «Гродненская капелла») : диссертация ... магистра искусствоведения : 1–16 80 01 / А. И. Анисько ; учреждение образования «Гродненский государственный университет имени Янки Купалы». – Гродно, 2017. – 78 с.

Казимирчик, А. Ю. Гродненская капелла и ее вклад в дошкольное эстетическое воспитание детей / А. Ю. Казимирчик // Гуманітарызыя і культура : зборнік навуковых праць вікладчыкаў, спецыялістаў і студэнтаў. – Брест : Альтернатива, 2015. – С. 51–53.

Казимирчик, А. Ю. Гродненская капелла как социогуманитарный феномен художественного совершенствования информационного пространства / А. Ю. Казимирчик // Проблемы и перспективы инновационного развития университетского образования и науки : материалы межд. науч. конференции (Гродно, 26–27 февраля 2015 г.) / гл. ред. А. Д. Король ; Министерство образования Республики Беларусь, учреждение образования «Гродненский государственный университет имени Янки Купалы». – Гродно : ГрГУ им. Янки Купалы, 2015. – С. 261–262.

Казимирчик, А. Ю. Творческий процесс и его преломление в коллективе камерного хора ГУК «Гродненская капелла» / А. Ю. Казимирчик // Наука-2015 : сборник научных статей : в 2 ч. Ч. 1 / редколлегия : Г. М. Третьяков [и др.] ; Учреждение образования «Гродненский государственный университет имени Янки Купалы». – Гродно : ГрГУ им. Янки Купалы, 2015. – С. 61–63.

Макаревич, М. В. Исполнительские аспекты интерпретации духовной музыки (на материале репертуара камерного хора ГУК «Гродненская капелла») : диссертация ... магистра искусствоведения : 1–16 80 01 / М. В. Макаревич ; Министерство образования Республики Беларусь; Учреждение образования «Гродненский государственный университет имени Янки Купалы». – Гродно, 2018. – 80 с.

Публікацыі ў перыядычных выданнях

Абрамовіч, Н. 500 канцэртаў капэлы : [пра камерны аркестр і камерны хор Гродзенскай капэлы] / Надзея Абрамовіч ; фота // Мастацтва. – 2006. – № 5. – С. 13.

Анікевіч, І. Духовому оркестру «Гарадзенскія трубы» – 10 лет / І. Анікевіч // Аркуш. – 2003. – 17–23 декабря. – С. 1.

Антонова, А. Музыка в старинном дворике : [о концерте камерного хора Гродненской капеллы в музее истории религии] / А. Антонова // Гродзенская праўда. – 2002. – 19 верасня. – С. 4.

Арцёменка, В. Дзесяцігоддзю [Гродзенскай] капэлы прысвячаецца... / В. Арцёменка // Биржа информации (Гродно). – 2002. – 11 апреля. – С. 6.

Байгот, Ж. На мировой ноте : [решается судьба духового оркестра «Гродненские трубы】 / Жанна Байгот // Гродзенская праўда. – 2012. – 4 красавіка. – С. 6.

Бандарэнка, А. «Творчы дух у горадзе есць...» : [гутарка з святаром Барысаглебскай царквы, кампазітарам А. Бандарэнкам] / А. Бандарэнка ; запісала Т. Мушынская ; фота // Мастацтва. – 2006. – № 5. – С. 8–9.

Белова, А. Юбилейная нота : [с юбилейной программой выступит Гродненская капелла] / Алла Белова // Гродзенская праўда. – 2017. – 24 мая (№ 41). – С. 33.

Береснева, Е. Чудесное эхо друг друга : [о Гродненской музыкальной капелле] / Елена Береснева // Рэспубліка. – 2002. – 4 верасня. – С. 6.

Бандарэнка, А. Капэла ўчора, сёння, заўтра : [гутарка з кіраўніком Гродзен. гар. капэлы, кампазітарам А. Бандарэнкам] / А. Бандарэнка ; запісаў А. Саладухін // Гродзенская праўда. – 1993. – 22 ліпеня.

Бандарэнка, А. Што новага ў капэле? : [гутарка з дыр. Гродзен. гар. капэлы А. Бандарэнкам] /

А. Бандарэнка ; запісаў А. Саладухін // Гродненская правда. – 1992. – 12 ноября.

Бандарэнка, А. Шляхамі адраджэння : [аб стварэнні Гродзен. гар. капэлы : гутарка з дыр. і маст. кіраўніком, кампазітарам А. Бандарэнкам] / А. Бандарэнка ; запісаў А. Саладухін // Гродненская правда. – 1992. – 16 апреля.

Берасцень, С. Гродна вяртаецца ў Еўропу. Музычную : [Гродз. гар. «Тызенгаўз-капэла» пад кіраўніцтвам А. Бандарэнкі] / С. Берасцень // Рэспубліка. – 1992. – 15 кастрычніка. – С. 5.

Бондаренко, А. Души его родник... от сердца к сердцу тайный проводник : [беседа с клириком Свято-Покровского собора в Гродно, членом Союза композиторов Беларуси А. Бондаренко] / А. Бондаренко ; беседовала Л. Лавренко ; фота // Гродзенская праўда. – 2008. – 10 студзеня. – С. 5.

Бондаренко, А. «Истинное искусство – это форма молитвы» : [интервью с композитором, клириком Свято-Борисоглебской церкви А. Бондаренко] / А. Бондаренко ; беседовала И. Анікевіч // Аркуш (Гродно). – 1999. – 26 августа–1 сентября. – С. 2.

Бондаренко, А. Как консерватория воспитала священников : [интервью с композитором, клириком Свято-Борисоглеб. церкви А. Бондаренко] / Андрей Бондаренко ; беседовал Александр Шурский ; фота // Коложский Благовест : спец. вып. журн. «Поколение». – 2016. – № 1. – С. 4–9.

Бондаренко, А. «Коложский благовест» / А. Бондаренко // Гродненские епархиальные ведомости. – 2008. – № 2. – С. 13.

Бондаренко, А. Музыка как проповедь : [беседа с клириком Свято-Покровского собора в Гродно, чл.

Союза композиторов Беларуси А. Бондаренко] / А. Бондаренко ; беседовала Л. Лавренко ; фото // Милицейский вестник. – 2007. – 27 декабря. – С. 22.

Бондаренко, А. Музыка с Богом в душе : [интервью с А. Бондаренко, создателем Гродненской капеллы] / Андрей Бондаренко ; записал Кирилл Васильевич ; фото авт. // Обозреватель. – 2007. – 12 января. – С. 11.

Бондаренко, А. Поле исторической святыни : [беседа со священником, композитором А. Бондаренко] / А. Бондаренко ; записал В. Радионов // Гродзенская праўда. – 1999. – 7 снежня. – С. 3.

Бормотов, В. Брависсимо! : [беседа с худ. руководителем Гродненской капеллы накануне её 20-летия] / В. Бормотов ; беседовала Анна Антонова ; фото // Гродзенская праўда. – 2012. – 23 мая. – С. 6–7.

Бормотов, В. В жизни всегда есть место музыке : [беседа с В. Н. Бормотовым, главным дирижёром камерного оркестра Гродненской капеллы] / В. Бормотов ; беседовала Жанна Янчевская // Гродзенская праўда. – 2001. – 21 кастрычніка. – С. 5.

Бормотов, В. Какая опера звучит : [беседа с В. Н. Бормотовым, главным дирижёром камерного оркестра Гродненской капеллы] / Владимир Бормотов // Гродзенская праўда. – 2006. – 19 студзеня. – С. 7.

Бормотов, В. Какая опера звучит : [беседа с В. Н. Бормотовым, главным дирижёром камерного оркестра Гродненской капеллы] / В. Бормотов ; беседовала М. Садлуцкая // Биржа информации (Гродно). – 2001. – 26 апреля. – С. 4.

Бормотов, В. Классика, рок и музыкальный бренд Гродно : [интервью с Владимиром Бормотовым, дир. и художественным рук. Гродн. капеллы] / Владимир Бормотов ; беседовал Александр Лосминский ; фото автора //

В. Бормотов ; беседовала Татьяна Кузнеченкова ; фото Яна Хведчина // Гродзенская праўда. – 2019. – 19 кастрычніка. – С. 9.

Бормотов, В. Маэстро – душа оркестра : [беседа с главным дирижёром Гродненской капеллы В. Н. Бормотовым] / В. Бормотов ; беседовала Жанна Янчевская // Гродзенская праўда. – 2009. – 24 кастрычніка. – С. 5.

Бормотов, В. Музыки волшебный эликсир : [о заслуженном коллективе Республики Беларусь «Гродненская капелла»] / В. Бормотов ; беседовала Жанна Янчевская ; фото из архива «Гродненской капеллы» // Гродно. – 2017. – № 5. – С. 13.

Бормотов, В. Навстречу музыке : [беседа с художественным руководителем Гродненской капеллы В. Н. Бормотовым о ближайших планах коллектива] / В. Бормотов ; беседовал Антон Гаев // Гродзенская праўда. – 2010. – 17 красавіка. – С. 2.

Бормотов, В. На гродненской сцене – «Оперный дивертисмент» : [интервью с художественным руководителем Гродненской капеллы В. Н. Бормотовым о концертной программе «Оперный дивертисмент-2006»] / В. Бормотов ; записала Лилия Новицкая // Гродзенская праўда. – 2006. – 19 студзеня. – С. 7.

Бормотов, В. На гродненской сцене – «Оперный дивертисмент» : [интервью с художественным руководителем Гродненской капеллы В. Н. Бормотовым о концертной программе «Оперный дивертисмент»] / В. Бормотов ; записала Лилия Новицкая // Гродзенская праўда. – 2004. – 7 лютага. – С. 9.

Бормотов, В. Святая к музыке любовь : [интервью с Владимиром Бормотовым, дир. и художественным рук. Гродн. капеллы] / Владимир Бормотов ; беседовал Александр Лосминский ; фото автора //

Гродзенская праўда. – 2021. – 11 снежня. – С. 7.

Бормотов, В. Эта музыка будет вечной : [интервью с директором и художественным руководителем Гродненской капеллы Владимиром Бормотовым] / В. Бормотов ; вела Оксана Сиводедова ; фото // Твой город Гродно. – 2015. – № 11. – С. 6–9.

Бормотов, В. «У Гродно камерное звучание» : [интервью с дирижёром, художественным руководителем Гродненской капеллы В. Н. Бормотовым] / В. Бормотов ; беседовала Татьяна Кузнеченкова ; фото // Гродзенская праўда. – 2015. – 14 студзеня (№ 3). – С. 4, 5.

Ветка, С. [Музычнае свята...] : [пра калядны канцэрт Гродзен. капэлы ў Бернардзінскім касцеле] / С. Ветка // Літаратура і мастацтва. – 2007. – 26 студзеня. – С. 10.

Гаев, А. Навстречу музыке / Антон Гаев // Гродзенская праўда. – 2010. – 17 красавіка. – С. 2.

Гапличник, Н. Ісаія, весяліся! / Наталья Гапличник ; фото // Коложский Благовест : спец. вып. журн. «Поколение». – 2018. – № 1. – С. 64–65.

Гирская, Л. Соло для альта с оркестром : [об О. Телепнёве, солисте Гродн. камер. оркестра] / Л. Гирская // Гродзенская праўда. – 2003. – 27 лістапада. – С. 2.

Голуб, Ю. Адвачныя ноты жадаюць палету : [новы сезон Гродзенскай капэлы] / Юрка Голуб // Гродзенская праўда. – 2006. – 18 кастрычніка. – С. 32.

Заенчковская, О. Талантам надо помогать : [о вручении премии облисполкома «За творческие достижения в области культуры и искусства» им. А. И. Дубко. Лауреатом стали в том числе И. Гриц, артист симф. оркестра – ведущий мастер сцены Гродн. капеллы, «Музыкант года–2021】 / Ольга Заенчковская ; фото А. Турлай //

Гродзенская праўда. – 2022. – 15 студз. – С. 1, 5

Захараў, У. Гітара як нацыянальны беларускі інструмент : [гутарка з салістам Гродзен. капэлы У. Захаравым] / У. Захараў ; гутарыла А. Сіневіч // Гродзенская праўда. – 1997. – 11 снежня. – С. 7.

Иконникова, Л. Волшебные звуки : [беседа с Ларисой Николаевной Иконниковой – художественным руководителем и дирижером камерного хора Гродненской капеллы] / Л. Иконникова ; записал Виталий Родионов // Беларуская думка. – 2005. – № 5. – С. 169–171.

Иконникова, Л. «Для того, чтобы зажечь других, надо самому быть увлеченным» : [беседа с Л. Иконниковой] / Л. Иконникова ; подготовил В. Родионов // Гродзенская праўда. – 2004. – 23 снежня. – С. 8.

Иконникова, Л. И обилие у нас прекрасной музыки : днем песни, вечером «огниско», утром съемки клипа. И прибой... : [интервью с рук. хора Гродн. капеллы Л. Иконниковой об участии в XXXIII Междунар. фестивале-конкурсе хоровой песни (Польша, г. Мендзыздрай)] / Л. Иконникова ; беседовал С. Канунников // Белорусская газета. – 1998. – 13 июля. – С. 31.

Ильгавичюте, Е. Какая музыка звучит... : [о жизни музыкантов-классиков из Гродненского камерного оркестра, которому исполняется 25 лет со дня основания, рассказывает руководитель Гродненской капеллы и дирижер оркестра Владимир Бормотов] / Елена Ильгавичюте // Перспектива. – 2015. – 28 октября (№ 83). – С. 10.

Исаева, И. Творческий вечер священника и композитора Андрея Бондаренко : [в Гродненском ГДК] / И. Исаева // Гродненские епархиальные ведомости. – 2001. – № 4. – С. 3.

Кануннікаў, С. Калядны канцэрт у Гродне : [канцэрт хору «Гродзенская

капэлы» ў Новым каралеўскім замку] / С. Кануннікаў // Пагоня. – 1999. – 14 студзеня. – С. 1.

Карамзина, С. Праздник оперы : [о программе «Итальянские сезоны», которую представила Гродненская капелла в помещении театра кукол в Гродно] / Светлана Карамзина ; фото // Гродзенская праўда. – 2008. – 22 лістапада. – С. 5.

Карліма, Я. Эстэт або тыран? : [пра гродзен. старасту Антонія Тызенгаўза. Pra прыдворны тэатр і капэлу Тызенгаўза ў Гродна. 1765–1780 гг.] / Я. Карліма ; фота // Літаратура і мастацтва. – 2006. – 1 верасня. – С. 11.

Карпач, Н. Камерный оркестр открывает сезон : [об открытии очеред. сезона камер. орк. Гродн. капеллы в Новом замке г. Гродно] / Н. Карпач // Гродзенская праўда. – 1997. – 11 кастрычніка. – С. 1.

Кметик, П. Надежды маленький оркестр : [беседа с дир. воен. оркестра 6-й отдел. механизир. бригады П. Кметиком] / П. Кметик ; записал В. Томчик // Гродзенская праўда. – 1999. – 31 жніўня. – С. 3.

Кузнеченкова, Т. Духовность и душевность : [об Андрее Бондаренко, композиторе, протоиерее Свято-Покровского кафедрального собора, художественном руководителе хора духовенства Гродн. епархии] / Татьяна Кузнеченкова ; фото // Гродзенская праўда. – 2018. – 30 чэрвеня. – С. 6.

Кузнеченкова, Т. Музыка нас связала : [о семейной династии музыкантов Солодухиных] / Татьяна Кузнеченкова ; фото // Гродзенская праўда. – 2015. – 7 студзеня. – С. 4.

Кузнеченкова, Т. Одна лишь к музыке любовь : [к 25-летию Гродненской капеллы] / Татьяна Кузнеченкова // Гродзенская праўда. – 2015. – 28 кастрычніка. – С. 8.

Кузнеченкова, Т. С каждым годом звучание богаче : камерному оркестру Гродненской капеллы – 30 лет / Татьяна

Кузнеченкова ; фото Михаила Исаченко // Гродзенская праўда. – 2020. – 24 чэрвеня. – С. 32.

Кузнеченкова, Т. Тысяча зрителей и вечная музыка : [почти тысяча зрителей стала свидетелями исполнения Гродненской капеллы «Реквием» Моцарта] / Татьяна Кузнеченкова // Гродзенская праўда. – 2016. – 20 лютага. – С. 9.

Кузнячэнка, Т. Убачыць Парыж і ... пакарыць : [пра ўдзел Гродзенскай капэлы ў Днях беларускай культуры ў Францыі] / Таццяна Кузнячэнка ; фота // Гродзенская праўда. – 2015. – 8 ліпеня. – С. 10.

Ласмане, И. Выдувая медь : [выступление камерного оркестра Гродненской капеллы с др. коллективами в областной филармонии] / Инга Ласмане // Перспектива. – 2020. – 7 октября (№ 77). – С. 4.

Ласмане, И. Духовная нота : Гродненская капелла сыграет в костеле Обретения Святого Креста / Инга Ласмане // Перспектива (Гродненский район). – 2021. – 20 октября. – С. 7.

Ласмане, И. Рождественская феерия : «стрданное Рождество» отметят жители и гости областного центра вместе с Гродненской капеллой / Инга Ласмане // Перспектива (Гродненский район). – 2021. – 24 декабря. – С. 3.

Ласмане, И. Шостаковичу посвящается : революцию устроит камерный хор Гродненской капеллы в Лютеранской кирхе святого Иоанна в последний день осени / Инга Ласмане // Перспектива (Гродненский район). – 2021. – 24 ноября. – С. 5.

Ласмане, И. Viva Italia : [о выступлении Гродненской капеллы] / Инга Ласмане // Перспектива (Гродненский район). – 2021. – 15 декабря. – С. 11.

Лебедева, В. Духовые оркестры Гродно / В. Лебедева // Аркуш. – 1999. – 24–30 июня. – С. 2.

Макушина, Н. Бенефіс альтыста : об О. Телепнёве, солисте Гродн. камер. оркестра / Наталья Макушина // Биржа информации (Гродно). – 2003. – 20 ноября. – С. 2.

Макушина, Н. Гродненская капелла открыла 13-й сезон / Наталья Макушина ; фото // Биржа информации (Гродно). – 2004. – 14 октября. – С. 5.

Макушина, Н. Любите ли вы Брамса : [о Гродн. капелле] / Наталья Макушина // Биржа информации. – 2004. – 4 марта. – С. 16.

Малая краязнаўчая энцыклапедыя. Гродзенская капэла Тызенгаўза // Краязнаўчая газета. – 2008. – № 6. – С. 8.

Мінулае і будучыня : [ёсць інфармацыя пра камерны хор упраўлення культуры «Гродзенская капэла», пераможцу IX Міжнароднага фестывалю праваслаўных песнапенняў] / фота В. Палюшык // Культура. – 2007. – 28 красавіка–4 мая. – С. 11.

Мостовская, Т. В Фарном костеле прозвучит «Реквием» Моцарта : [исполнит его камерный оркестр и камерный хор заслуженного коллектива Республики Беларусь «Гродненская капелла» и др.] / Татьяна Мостовская ; фото // Гродзенская праўда. — 2016. – 10 лютага. – С. 39.

Мядзведзея, В. Малітва нотамі : [ёсць інфармацыя пра камерны хор упраўлення культуры «Гродзенская капэла», пераможцу IX Міжнароднага фестывалю праваслаўных песнапенняў] / Вольга Мядзведзея ; фота // Звязда. – 2007. – 27 красавіка. – С. 2.

Нікіпорчык, А. Вальсы І. Штрауса : [аб канцэрце камернага аркестра Гродзенскай капэлы] / А. Нікіпорчык // Биржа информации (Гродно). – 2003. – 13 марта. – С. 12.

Нікіпорчык, А. Джазавая прэм'ера : аб канцэрце салісткі Гродзен. капэлы, дыпламанткі Міжнар. конкурса А. Балтрукевіч // Биржа информации (Гродно). – 2003. – 22 мая. – С. 16.

Новицкая, Л. [Гродненская] капелла открыла [концертный] сезон / Лилия Новицкая // Гродзенская праўда. – 2003. – 27 верасня. – С. 11.

Новицкая, Л. Вечная нота : [о Гродн. капелле] / Лилия Новицкая // Рэспубліка. – 2007. – 19 ліпеня. – С. 8.

Новицкая, Л. Гран-при – женскому хору : [о победе женского хора Гродн. государственного музучилища под управлением Ларисы Иконниковой в 7-ом Республиканском фестивале оркестровых и хоровых коллективов среди средних специальных учебных заведений культуры и искусства] / Лилия Новицкая // Гродзенская праўда. – 2005. – 24 мая. – С. 2.

Новицкая, Л. Гродненская капелла : из прошлого в будущее : к 10-му юбилею / Лилия Новицкая // Гродзенская праўда. – 2002. – 6 красавіка. – С. 6.

Новицкая, Л. Звучат «Гарадзенскія трубы» : [да 10-годдзя Гродзен. гар. духавога аркестра] / Лилия Новицкая // Гродзенская праўда. – 2003. – 31 мая. – С. 11.

Новицкая, Л. Поиграем в «Красную Шапочку» : об опере-буффе «Красная Шапочка» обл. театра кукол и Гродн. капеллы / Лилия Новицкая ; фота // Гродзенская праўда. – 2004. – 10 красавіка. – С. 14.

Новицкая, Л. Премии поддержат артистов : [о присуждении гранд-премий спец. фонда Президента РБ нар. камер. жен. хору Гродн. гос. муз. уч-ща под упр. заслуж. деятеля культуры Беларуси Л. Иконниковой и инструмент. квартету «Медиум» обл. филармонии под упр. Н. Курлович] / Лилия Новицкая // Гродзенская праўда. – 2004. – 19 кастрычніка. – С. 4.

Новицкая, Л. Святая к музыке любовь... : [о деятельности Гродненской капеллы] / Лилия Новицкая // Рэспубліка. – 2012. – 23 кастрычніка. – С. 6.

Песнякевіч, Т. Будзе і капэла Тызенгаўза : [аб адраджэнні Беларус. капэлы : Гродна] / Т. Песнякевіч // Літаратура і мастацтва. – 1991. – 27 снежня (№ 52). – С. 11.

Пескін, А. Еўрапейскія музычныя сустрэчы : [аб удзеле Гродзенскай капэлы ў фестывалі ў ФРГ] // А. Пескін // Гродзенская праўда. – 1994. – 22 кастрычніка.

Приступюк, И. «Гродненская капелла» покорила сердца тверчан : [о выступлении одноим. коллектива на VI международном фестивале муз. И. С. Баха и А. Вивальди в городе Твери] / И. Приступюк // Гродзенская праўда. – 1999. – 22 мая. – С. 2.

Пронская, А. Гран-при за духовность : [об участии камерного хора Гродн. капеллы под управлением заслуженного деятеля культуры РБ Ларисы Иконниковой в 9-ом Международном фестивале православных песнопений «Пою Богу моему» в Минске] / Алёна Пронская // Вечерний Гродно. – 2007. – 25 апреля. – С. 2–3

Пронская, А. Новый зал для Моцарта : [о рождественском концерте Гродненской капеллы в Бернардинском костёле] / Алёна Пронская // Вечерний Гродно. – 2007. – 10 января. – С. 32.

Родионов, В. Вечер солиста : [камерного оркестра Гродненской капеллы] Олега Телепнёва [в городском Доме культуры] / Виталий Родионов ; фото // Перспектива (Гродн. р-н). – 2005. – 27 января. – С. 17.

Родионов, В. Гродненская капелла – на столичной сцене / Виталий Родионов // Гродзенская праўда. – 2004. – 27 лістапада. – С. 4.

Родионов, В. Из тишины рождается музыка : [о Владимире Бормотове, руководителе Гродненской капеллы, дирижёре] / Виталий Родионов // Гродзенская праўда. – 2005. – 11 чэрвеня. – С. 12.

Родионов, В. Из тишины рождается музыка : [про В. Бормотова, художественного руководителя Гродненской капеллы] / Виталий Родионов // Рэспубліка. – 2005. – 4 лютага (№ 21). – С. 8.

Родионов, В. Концерт музыкальных открытий : [о новой программе Гродн. капеллы] / Виталий Родионов // Гродзенская праўда. – 2004. – 16 сакавік. – С. 4.

Родионов, В. Премьера в Гродно : [о работе Гродн. капеллы] / В. Родионов // Аркуш. – 2004. – 26 мая–1июня. – С. 1.

Русак, Н. Гукі музыкі праз частакол абставін : [аб Гродзенскай капэле] / Наталля Русак // Культура. – 2003. – 8–14 лістапада. – С. 5.

Савицкая, И. Хочу на сцену, или Джаз-вальс на баяне : [беседа с Инной Савицкой, баянисткой Гродн. капеллы] / И. Савицкая ; записала А. Зданович // Гродзенская праўда. – 2006. – 9 сакавіка. – С. 27.

Садлуцкая, М. [Гродненскому] камерному оркестру – 10 лет / М. Садлуцкая // Биржа информации. – 2001. – 26 апреля. – С. 4.

Сакович, Ю. Сезон накануне тридцатилетия : [об открытии XXX концертного сезона заслуженного коллектива РБ «Гродненская капелла】 / Юлия Сакович ; фото // Гродзенская праўда. – 2021. – 1 верасня. – С. 9.

Саладухін, А. Брава, опера! Брава, капэла! : [пра канцэрт «Опер. дывертысмент» Гродзен. капэлы ў зале абл. драм. тэатра] / Аляксей Саладухін // Гродзенская праўда. – 2005. – 25 студзеня. – С. 1.

Саладухін, А. Гродзенскому камернаму аркестру – 5 гадоў / А. Саладухін // Гродзенская праўда. – 1996. – 28 сакавіка.

Саладухін, А. Гродзенскія асамблеі : [гутарка з маст. кірауніком Гродзен. капэлы А. Саладухінам з нагоды 5-годдзя калектыву] // А. Саладухін ; гутарыў А. Волыша //

Літаратура і мастацтва. – 1998. – 16 студзеня. – С. 11.

Саладухін, А. Гродзенскія дэбюты : [пра Гродзенскі камерны аркестр і яго першы канцэрт] / А. Саладухін // Мастацтва. – 1991. – № 8. – С. 13–14.

Саладухін, А. Запрашае Гродзенская капэла : [чарговы канц. сезон] / А. Саладухін // Гродзенская праўда. – 1996. – 12 лістапада.

Саладухін, А. Капэла ўчора, сёння, заўтра / А. Саладухін // Гродзенская праўда. – 1993. – 22 ліпеня.

Саладухін, А. Не хлебам адзіным : [камерны хор «Дойлідства»] / А. Саладухін // Гродзенская праўда. – 1994. – 18 студзеня.

Саладухін, А. Таленты і прыхільнікі : [пра гарадскую капэлу] / А. Саладухін // Гродзенская праўда. – 1994. – 14 мая.

Саладухін, А. Усе прзызы паехалі ў Гродна : [аб удзеле жан. хору Гродзен. дзярж. музвучылішча пад кіраун. Л. Іконнікавай у VI міжнародным фестывалі харавой музыкі імя Ф. Нававейскага ў Польшчы] / А. Саладухін // Гродзенская праўда. – 2007. – 7 чэрвеня. – С. 4.

Саладухін, А. Што новага ў капэле? / А. Саладухін // Гродзенская праўда. – 1992. – 12 лістапада.

Саладухін, А. Юбілей Гродзенскай капэлы : [5 год] / А. Саладухін // Гродзенская праўда. – 1997. – 4 снежня. – С. 3.

Саласюк, В. Священно служит Родине : [об А. Бондаренко, иерее Гродн. Калож. церкви, комп.] / Владимир Саласюк ; фото // Народная газета. – 2004. – 26 лютага. – С. 4.

Сидоренко, Е. Музыка, понятная всем : [о камерном оркестре Гродненской капеллы] / Екатерина Сидоренко ; фото автора // Гродно. – 2020. – № 10. – С. 40–41.

Сидоркевич, Д. Музыка для души : [Гродненская капелла открыла 29-й концертный сезон] / Диана Сидоркевич

// Гродзенская праўда. – 2020. – 19 верасня (№ 74). – С. 11.

Сметанин, В. Заметки дилетанта : о концерте солистов Гродненской капеллы // Гродзенская праўда. – 2002. – 4 мая. – С. 5.

Солодухин, А. Какая музыка звучала ! : [презентация Гродненского камерного оркестра] / А. Солодухин // Гродненская правда. – 1991. – 15 марта.

Состоится ли поездка в Норвегию : [Гродн. камерный хор церковной музыки ищет спонсоров] // Гродненские новости. – 1992. – 11 января.

Станкутэ, Р. Камернаму аркестру Гарадзенскай капэлы – 10 гадоў / Р. Станкутэ // Пагоня (Гродна). – 2001. – 3 траўня. – С. 5.

Ушкевіч, М. Далучыцца да класікі... : Гродзенская капэла адкрыла 30-ы канцэртны сезон музыкай Дворжака / Маргарыта Ушкевіч ; фота // Звязда. – 2021. – 25 верасня. – С. 8.

Харевич, М. На телефоне – латина, а в душе – Моцарт : [семь неизвестных фактов о жизни камерного оркестра Гродненской капеллы] / Марина Харевич // Вечерний Гродно. – 2015. – 4 ноября. – С. 28.

Черкес, Т. Где же ты, желанный мой? : [капелла поёт романсы и говорит о любви] / Татьяна Черкес // Вечерний Гродно. – 2005. – 16 ноября. – С. 26.

Шемет, Г. Пришло время качества : [беседа с рук. Гродн. гор. дух. оркестра «Гарадзенскія трубы» Г. Г. Шеметом] / Г. Шемет ; записала В. Лебедева // Гродзенская праўда. – 1999. – 1 чэрвеня. – С. 3.

Юсубова, Н. Высокая нота : Гродненской капелле – 10 лет / Н. Юсубова // Вечерний Гродно. – 2002. – 10–17 апреля. – С. 1, 4.

Юсубова, Н. Капэла не ад слова «капаць» : [да 10-годдзя Гродзенской капэлы] / Н. Юсубова // Культура. – 2002. – 29 чэрвеня–5 ліпеня. – С. 10.

Юсубова, Н. Тайны альта : [о бенефисе гродн. музыканта

О. Телепнёва в Гродн. ГДК] / Натаван Юсубова // Биржа. информации (Гродно). – 2003. – 26 ноября–3 декабря. – С. 8.

Янчевская, Ж. Браво, оперетта! : [о новой программе Гродн. капеллы «Вас приглашает оперетта»] / Жанна Янчевская; фото Л. Щеглова // Гродзенская праўда. – 2007. – 15 лютага. – С. 4.

Янчевская, Ж. Вас приглашает оперетта : [Гродненская капелла] / Жанна Янчевская ; фото Л. Щеглова // Гродзенская праўда. – 2007. – 8 лютага. – С. 4.

Янчевская, Ж. Во власти музыки : [открытие нового сезона Гродн. капеллы] / Жанна Янчевская // Гродзенская праўда. – 11 кастрычніка. – С. 5.

Янчевская, Ж. Гран-при у гродненцев : [о победе женского хора Гродн. музучилища под упр. Л. Иконниковой в VII респ. фест. правосл. песнопений «Пою Богу моему»] / Жанна Янчевская // Гродзенская праўда. – 2007. – 25 кастрычніка. – С. 3.

Янчевская, Ж. Кто может сравниться с Матильдой моей...: [Гродненская капелла] / Жанна Янчевская ; фото // Гродзенская праўда. – 2008. – 21 лютага. – С. 4.

Янчевская, Ж. Маэстро – душа оркестра : [о В. Бормотове] / Жанна Янчевская // Гродзенская праўда. – 2009. – 24 кастрычніка (№ 125). – С. 5.

Янчевская, Ж. Музыки волшебный эликсир : о Гродн. капелле / Жанна Янчевская ; фото // Гродно. – 2017. – № 5. – С. 13.

Янчевская, Ж. Работа по нотам : [о Л. Н. Иконниковой, преподавателе Гродн. муз. уч-ща, лауреате премии А. И. Дубко облисполкома] / Жанна Янчевская ; фото // Гродзенская праўда. – 2002. – 5 лютага. – С. 4.

Янчевская, Ж. Русские сезоны : [об одноим. программе Гродненской капеллы] / Жанна Янчевская // Гродзенская праўда. – 2010. – 13 лютага. – С. 9.

Янчевская, Ж. С душою музыка умеет говорить : [к 15-летию Гродненской капеллы] / Жанна Янчевская ; фото Л. Щеглова // Гродзенская праўда. – 2007. – 13 чэрвеня. – С. 27.

Янчевская, Ж. Такие гастроли – счастье для актёра! : о совместном выступлении солистов Одесского академического театра музкомедии имени М. Водяного и оркестра Гродн. капеллы / Жанна Янчевская ; фото // Гродзенская праўда. – 2009. – 4 красавіка. – С. 1, 5

Электронные ресурсы

Заслуженный коллектив Республики Беларусь Гродненская капелла [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://kapella-grodno.by/>. – Дата доступа: 24.03.2022.

ГУК «Гродненская капелла» [Электронный ресурс] // Гродненский городской исполнительный комитет: официальный интернет-портал. – Режим доступа: <http://grodno.gov.by/ru/main.aspx?guid=3581>. – Дата доступа: 24.03.2022.

Гродненская капелла [Электронный ресурс] // Grodno.in. – Режим доступа: <https://grodno.in/creation/chapel/>. – Дата доступа: 23.03.2022.

Бормотов Владимир Николаевич [Электронный ресурс] // Книга славы: официальный интернет-портал Гродненского городского исполнительного комитета. – Режим доступа: <http://grodno.gov.by/ru/main.aspx?guid=2061>. – Дата доступа: 23.03.2022.

Бормотов Владимир Николаевич [Электронный ресурс] // Книга славы города Гродно: информационный ресурс ГЦБ им. А. Макаёнка. – Режим доступа: <http://persony.grodno.by/glory/?page=people&item=43>. – Дата доступа: 25.03.2022.

Бормотов, В. «У Гродно камерное звучание» : [интервью с дирижёром, художественным руководителем Гродненской капеллы В. Н. Бормотовым] [Электронный ресурс] / В. Бормотов ; беседовала Татьяна Кузнеченкова ; фото // Гродзенская праўда. – 14.01.2015. – Режим доступа: <https://grodnonews.by/news/glavnoe/21498-u-grodno-kamernoe-zvuchanie-interv-yu-s-direktorom-hudozhestvennym-rukovoditelem-grodnenskoy-kapelly-vladimirom-bormotovym.html>. – Дата доступа: 21.03.2022.

Лаўрэат міжнародных конкурсаў Лізавета Борматава. Канцэрт «Варыяцыі Бетховена і фантазія Шумана», 2020 г.

Вариации Бетховена и фантазия Шумана. Гродненская капелла представила очередной концерт серии «В кругу великих имен» [Электронный ресурс] / фото и видео Яна Хведчина // Гродзенская праўда. – 08.02.2020. – Режим доступа: https://grodnonews.by/news/kultura/variatsii_betkhovena_i_fantaziya_shumana_grodnenskaya_kapella_predstavila_ocherednoy_kontsert_serii_v_krugu_velikikh_imen_fotoreportazh_video.html. – Дата доступа: 25.03.2022.

Борматаву У. М. уручаюць прэмію аблівіканкама імя А. І. Дубко «За творчыя дасягненні ў галіне культуры і мастацтва» 2015 г.

Вечная нота : коллектив, наследующий традиции музыкальной капеллы XVIII века, работает в Гродно [Электронный ресурс] // СБ. Беларусь сегодня : сайт. – 19.07.2007. – Режим доступа: <https://www.sb.by/articles/vechnaya-nota.html>. – Дата доступа: 23.03.2022.

Вишневская, Т. Женщины плакали... : в драмтеатре прошла вторая «Рокофония» [проект капеллы с рок-группой «Nikamuza»] [Электронный ресурс] / Татьяна Вишневская // Вечерний Гродно. – 21.03.2018. – Режим доступа: <https://vgr.by/2018/03/21/zhenshchiny-plakali-v-dramteatre-proshla-vtoraya-rokofoniya/>. – Дата доступа: 28.03.2022.

Вишневская, Т. О классике с любовью: в драмтеатре с аншлагом прошла «Рокофония» [Электронный ресурс] / Татьяна Вишневская // Вечерний Гродно. – Режим доступа: <https://vgr.by/2017/11/15/o-klassike-s-lyubovyu-v-dramteatre-s-anshlagom-proshla-rokofoniya/>. – Дата доступа: 28.03.2022.

В Фарном костеле исполнили симфонию Бетховена [Симфонию № 9 исполнили Могилёвская и Гродненская капеллы] [Электронный ресурс] // Гродзенская праўда. – Режим доступа: <https://grodnonews.by/news/kultura/20716-v-farnom-kostelete-ispolnili-simfoniyu-bethovena.html>. – Дата доступа: 25.03.2022.

Дирижёр, влюбленный в музыку. Владимир Бормотов о жизни, карьере, роке и рэпе [Электронный ресурс] // Grodno.in. – Режим доступа: <https://grodno.in/news/27256/>. – Дата доступа: 24.03.2022.

Дж. Пучини. MESSA DI GLORIA : в костеле Св. Фр. Ксаверия прошел концерт Гродненской капеллы совместно с государственным камерным хором при участии солистов Национального академического большого театра оперы и балета Виктора Менделеева и Дмитрия Капилова [Электронный ресурс] // Режим доступа: <http://kapella-grodno.by/index.php/news-events/515-dzh-puchini-messa-di-gloria>. – Дата доступа: 24.03.2022.

Дятлова, М. В Гродно прошел вечер джаза с...американским акцентом [Электронный ресурс] / Марина Дятлова; фото Руслана Хилимончика // Гродзенская праўда. – 16.02.2017. – Режимы доступа: https://grodnonews.by/news/kultura/v_grodno_proshel_vecher_dzhaza_s_amerikanskim_aktsentom.html; http://kapella-grodno.by/index.php/presse/410-v-grodno_proshel-vecher-dzhaza-s-amerikanskim-aktsentom. – Дата доступа: 24.11.2021.

Журавлёв, В. Интервью композитора, художественного руководителя Гродненской капеллы Андрея Бондаренко 1 октября 1993 г. к Международному дню музыки [Электронный ресурс] / В. Журавлёв // Высота : газета ; сайт Гродненской капеллы. – Режим доступа: <http://kapella-grodno.by/index.php/presse/256-2013-04-04-08-25-21>. – Дата доступа: 23.03.2022.

Иконникова Лариса Николаевна [Электронный ресурс] // Хор.by : Белорусский хоровой портал. – Режим доступа: <https://hor.by/conductors/ikonnikova/>. – Дата доступа: 23.03.2022.

Камерный Хор Государственного учреждения культуры «Гродненской капелла» [Электронный ресурс] // Хор.by : Белорусский хоровой портал. – Режим доступа: <https://hor.by/choirs/professional-choirs/kamerniy-hor-grodno-kapella/>. – Дата доступа: 23.03.2022.

Кузнеченкова, Т. С каждым годом звучание богаче. Камерному оркестру Гродненской капеллы – 30 лет [Электронный ресурс] / Татьяна Кузнеченкова; фото М. Исаченко // Гродзенская праўда. – 24.06.2020. – Режим доступа: https://grodnonews.by/news/kultura/s_kazhdym_godom_zvuchanie_bogache_.html. – Дата доступа: 23.03.2022.

Кузнеченкова, Т. С каждым годом звучание богаче. Камерному оркестру Гродненской капеллы – 30 лет / Татьяна Кузнеченкова ; фото М. Исаченко [Электронный ресурс] // Полымя. – Режим доступа: <http://www.polymia.by/2020/06/s-kazhdym-godom-zvuchanie-bogache-kamernomu-orkestru-grodnenskoj-kapelly-30-let/>. – Дата доступа: 23.03.2022.

Кузнеченкова, Т. Очередная «Рокофония» отгримела в Гродно с «Always» Bon Jovi, «Believe» Elton John и др. хитами [Электронный ресурс] / Татьяна Кузнеченкова ; фото М. Исаченко // Гродзенская праўда. – 27.11.2019. – Режим доступа: https://grodnonews.by/news/kultura/ocherednaya_rokofoniya_otgremela_v_grodno_s_always_bon_jovi_believe_elton_john_i_drugimi_khitami.html. – Дата доступа: 24.03.2022.

«Мы играем то, что отобрано временем». Владимир Бормотов о проекте «Рокофония» [Электронный ресурс] // Гродзенская праўда. – 24.10.2018. – Режим доступа: https://grodnonews.by/news/kultura/my_igraem_to_chto_otobrano_vremenem_vladimir_bormotov_o_proekte_rokofoniya.html. – Дата доступа: 24.03.2022.

Музыка Вивальди прозвучала в Лютеранской кирхе в Гродно [исполнил камерный оркестр Гродненской капеллы под упр. В. Бормотова] [Электронный ресурс] // Гродзенская праўда. – 21.12.2019. – Режим доступа: https://grodnonews.by/news/fotonovosti/muzyka_vivaldi_prozvuchala_v_lyuteranskoy_kirke_v_grodno.html. – Дата доступа: 24.03.2022.

Музыканты Гродзенской капэлы выканалі гімн Беларусі на цэнтральнай плошчы Парыжу [Электронны рэсурс] // Гродзенская праўда. – 02.07.2015. – Режым доступу: <https://grodnonews.by/news/kultura/22980-muzykanty-grodzenskay-kapely-vykanal-g-mn-belarus-na-central-nay-ploshchy-paryzhu.html> ; <http://kapella-grodno.by/index.php/presse/336-2016-03-18-22-41-34>. – Дата доступу: 24.03.2022.

Приступюк, И. Гродненская капелла покорила сердца тверчан [Электронный ресурс] / И. Приступюк // Гродзенская праўда. – 1998. – Режим доступа: <http://kapella-grodno.by/index.php/presse/259-2013-04-04-10-18-55>. – Дата доступа: 25.03.2022.

Сидоркевич, Д. Музыка для души. Гродненская капелла открыла 29-й концертный сезон Чайковским [Электронный ресурс] / Диана Сидоркевич ; фото автора // Гродзенская праўда. – 16.09.2020. – Режим доступа: https://grodnonews.by/news/kultura/muzyka_dlya_dushi_grodnenskaya_kapella_otkryla_29_y_kontsertnyy_sezon_chaykovskim.html. – Дата доступа: 25.03.2022.

Харевич, М. Ощущение триллера и трепетные мурашки: в Фарном костеле «Реквием» Верди слушали стоя, хотя могли сесть [Электронный ресурс] / Марина Харевич ; фото С. Людкевича // Вечерний Гродно. – 01.11.2016. – Режимы доступа: <https://vgr.by/2016/11/01/oshchushchenie-trillera-i-trepetnye-murashki-v-farnom-kostele-rekviem-verdi-slushali-stoya-khotya-mogli-sest/>; <http://kapella-grodnoby/index.php/presse/381-oshchushchenie-trillera-i-trepetnye-murashki>. – Дата доступа: 25.03.2022.

Янчевская, Ж. Владимир Бормотов, главный дирижёр камерного оркестра Гродненской капеллы: в жизни всегда есть место музыке [Электронный ресурс] / Жанна Янчевская // Гродзенская праўда. – 21.04.2001 ; сайт Грод капеллы. – Режим

доступа: <http://kapella-grodno.by/index.php/presse/258-2013-04-04-09-45-34>. – Дата доступа: 24.03.2022.

«75 мирных лет!». Большой концерт Гродненской капеллы и артистов городского центра культуры [Электронный ресурс] / фото Яна Хведчина // Гродзенская праўда. – 03.07.2019. – Режим доступа:

https://grodnonews.by/news/kultura/_75_mirnykh_let_bolshoy_kontsert_grodnenskoy_kapely_i_artistov_gorodskogo_tsentra_kultury.html. – Дата доступа: 25.03.2022.

Відэарэсурсы

Artкод. Открытие XXIV концертного сезона Гродненской капеллы [Видеозапись] // Программа

Artкод Гродненской телерадиокомпании / реж. Анна Руда. – Режим доступа: <https://www.youtube.com/watch?v=ZXb1FkcuyX8>. – 29.09.2016. – Дата доступа: 18.03.2022.

Artкод. Гродненская капелла «Два гения – две судьбы» [Видеозапись] // Программа Artкод Гродненской телерадиокомпании / реж. Анна Руда. – Режим доступа: <https://www.youtube.com/watch?v=OBqx eSS6m5g>. – 16.07.2020. – Дата доступа: 18.03.2022.

Artкод. Гродненская капелла. «В кругу великих имён» [Видеозапись] // Программа Artкод Гродненской телерадиокомпании / реж. Анна Руда. – Режим доступа: <http://www.tvgrodno.by/video/artkod->

<grodnenskaya-kapella-v-krugu-velikikh-imyen-21-02-2019-.html>. – 21.02.2019. – Дата доступа: 18.03.2022.

Artкод. Концерт Гродненской капеллы в Фарном костёле [Видеозапись] // Программа Artкод Гродненской телерадиокомпании / реж. Анна Руда. – Режим доступа: <http://www.tvgrodno.by/video/artkod-kontsert-krodnenskoy-kapelly-v-farnom-kostyele-17-10-2019.html>. – 17.10.2019. – Дата доступа: 18.03.2022.

Artкод. Репетиция Гродненской капеллы [Видеозапись] // Программа Artкод Гродненской телерадиокомпании / реж. Анна Руда. – Режим доступа: <http://www.tvgrodno.by/video/artkod-repetitsiya-grodnenskaya-kapella-04-06-2020.html>. – 04.06.2020. – Дата доступа: 18.03.2022.

Новости Гродно. Гродненская капелла в Фарном костеле

[Видеозапись] // Гродненская телерадиокомпания. – Режим доступа: http://www.tvgrodno.by/news/novosti_grodn_18_10_2019_grodnenskaya_kapella_v_farnom_kostelete.html. – 18.10.2019. – Дата доступа : 18.03.2022.

Новости Гродно. Рок-проект Рокофония [Видеозапись] // Гродненская телерадиокомпания. – Режим доступа: http://www.tvgrodno.by/news/15_11_2017_rok_proekt_rokofoniya.html. – 15.11.2017. – Дата доступа: 18.03.2022.

Окна города. Гродненская капелла [Видеозапись] // Программа Окна города Гродненской телерадиокомпании / реж. Ярослав Чичин. – 17.09.2021. – Режим доступа: <http://www.tvgrodno.by/video/okna-goroda-grodnenskaya-kapella-17-09-2021.html>. – Дата доступа: 18.03.2022.

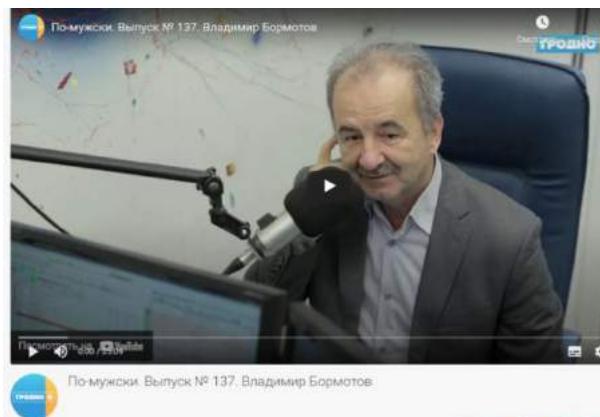
Окна города. Гродненской капелле – 25 лет! [Видеозапись] // Программа Окна города Гродненской телерадиокомпании / реж. Анна Руда. – Режим доступа: [http://www.tvgrodno/by/video/okna-goroda-grodnenskoy-kapelle-25let-19-05-2017.html](http://www.tvgrodno.by/video/okna-goroda-grodnenskoy-kapelle-25let-19-05-2017.html). – 19.05.2017. – Дата доступа: 18.03.2022.

Окна города. Заслуженный коллектив Республики Беларусь «Гродненская капелла» [Видеозапись] // Программа Окна города Гродненской телерадиокомпании / реж. Анна Руда. – Режим доступа: <http://www.tvgrodno/by/video/okna-goroda-zasluzhenny kollektiv-rb-grodnenskaya-kapella-03-06-2020.html>. – 03.06.2020. – Дата доступа: 18.03.2022.

Окна города. Гродненская капелла. Новый сезон [Видеозапись] // Программа Окна города Гродненской

телерадиокомпании / реж. Ярослав Чичин, Анна Руда. – Режим доступа: <http://www.tvgrodno/by/video/okna-goroda-29-08-2018.html>. – 29.08.2018. – Дата доступа: 24.03.2022.

Окна города. Оратория «Страсти по Матфею» в исполнении Гродненской капеллы [Видеозапись] // Программа Окна города Гродненской телерадиокомпании / реж. Ярослав Чичин, Анна Руда. – Режим доступа: <http://www.tvgrodno/by/video/okna-goroda-oratoriya-strasti-po-matfeyu-v-ispolnenii-grodnenskoy-kapelly.html>. – 14.04.2021. – Дата доступа: 24.03.2022.

goroda-oratoriya-strasti-po-matfeyu-v-ispolnenii-grodnenskoy-kapelly.html. – 14.04.2021. – Дата доступа: 24.03.2022.

По-мужски. Выпуск № 137 Владимир Бормотов [Видеозапись] // Телерадиокомпания Гродно Плюс. – Режим доступа: <https://newsvideo.su/video/11726448>. – 04.11.2019. – Дата доступа: 24.03.2022.

Чемодан. Талантливая молодёжь. Гродненская капелла [Видеозапись] // Программа Чемодан Гродненской телерадиокомпании. – Режим доступа: <http://www.tvgrodno/by/video/chemodan-talantlivaya-molodezh-grodnenskaya-kapella-05-12-2019.html>. – 05.12.2019. – Дата доступа: 24.03.2022.

Уладзімір Борматаў – аўтар і ўкладальнік

Бормотов, В. Н. Дирижёр-акомпаниатор : пособие по курсам «Оркестровое дирижирование» и «Оркестровый класс» для специальностей 1-18 01 01-02 Народное творчество (инструментальная техника), 1-03 01 08 Музыкальное искусство / В. Н. Бормотов ; Учреждение образования «Гродненский государственный университет им. Янки Купалы». – Гродно : ГрГУ, 2007. – 146 с.

Бормотов, В. Н. Изучение симфоний Бетховена в дирижёрском классе (на примере симфонии №3) : учебное пособие для студентов специальности Г 12 03 02 Народное творчество / В. Н. Бормотов ; Учреждение образования «Гродненский государственный университет им. Янки Купалы». – Гродно : ГрГУ, 1998. – 71 с.

Играет оркестр русских народных инструментов : репертуарный сборник / составитель В. Н. Бормотов ; Учреждение образования «Гродненский государственный университет им. Янки Купалы». – Гродно : ГрГУ, 2003. – 164 с.

Произведения для оркестра русских народных инструментов : репертуарный сборник для студентов специальности Г 12 03 02 Народное

творчество. Партитура / сост.: В. Н. Бормотов ; Учреждение образования «Гродненский государственный университет им. Янки Купалы». – Гродно, 1999. – 120 с.

Бормотов, В. Н. К вопросу об интерпретации музыкальных произведений / В. Н. Бормотов // Актуальные проблемы мировой художественной культуры : в 2 ч. Ч. 1 : материалы междунар. науч. конф., 25-26 апреля 2002 г., г. Гродно, Республика Беларусь / Учреждение образования «Гродненский государственный университет им. Янки Купалы», Белорусская гос. академия музыки ; редкол. : У. Д. Розенфельд, Г. Н. Щелбанина, Н. А. Волкович. – Гродно : ГрГУ, 2002. – С. 47–49.

Бормотов, В. Н. К вопросу об исполнении симфонической музыки в оркестре русских народных инструментов / В. Н. Бормотов // Актуальные проблемы мировой художественной культуры : в 2 ч. Ч. 1 : материалы междунар. науч. конф., 23–24 марта 2006, г. Гродно / Учреждение образования «Гродненский государственный университет им. Янки Купалы» ; отв. ред. В. А. Мистюк. – Гродно : ГрГУ, 2006. – С. 167–171.

Бормотов, В. Н. Капеллы как характерное явление музыкальной культуры Гродненщины / В. Н. Бормотов // Актуальные проблемы мировой художественной культуры : в 2 ч. Ч. 1 : материалы междунар. науч. конф., 25-26 апреля 2002 г., г. Гродно, Республика Беларусь / Учреждение образования «Гродненский государственный университет им. Янки Купалы», Бел. гос. академия музыки ; редкол. : У. Д. Розенфельд, Г. Н. Щелбанина, Н. А. Волкович. – Гродно : ГрГУ, 2002. – С. 211–213.

Бормотов, В. Н. Некоторые проблемы социально-культурной деятельности дирижёра / В. Н. Бормотов // Актуальные проблемы мировой художественной культуры : в 2 ч. Ч. 1 : материалы междунар. науч. конф., посвящённой памяти профессора У. Д. Розенфельда (Гродно, 25–26 марта 2010 г.) / Учреждение образования «Гродненский государственный университет им. Янки Купалы» ; редкол. : А. П. Богустов, Р. Л. Левина, И. Ф. Двужильная. – Гродно : ГрГУ, 2011. – С. 211–217.

Бормотов, В. Н. Эпоха романтизма и современное дирижёрское исполнительство / В. Н. Бормотов // Актуальные проблемы мировой художественной культуры : в 2 ч. Ч. 1 : материалы междунар. науч. конф., 25–26 марта 2004 г., г. Гродно, Республика Беларусь / Учреждение образования «Гродненский государственный университет им. Янки Купалы» ; отв. ред. У. Д. Розенфельд. – Гродно : ГрГУ, 2004. – С. 237–240.

ІМЯННЫ ПАКАЗАЛЬНІК

Абрамовіч Н.	20	Ільгявичюте Е.	22		
Андріевич В.	ред.	17	Ілюшина И. Н.	сост.	19
Анікевич И.	20	Ісаева И.	22		
Анисько А.	19	Казимиричк А.	19		
Антонова А.	20	Калчанава С.	17, 18		
Арцёменка В.	20	Кануннікаў С.	22		
Байгот Ж.	20	Карамзіна С.	22		
Бандарэнка А.	20, 21	Карев Д.	18		
Белова А.	20	Карліма Я.	23		
Берасцень С.	20	Карпач Н.	23		
Береснева Е.	20	Климович Е. В.	сост.	18	
Бормотов В.	21, 22	Кметик П.	23		
Бялова Т.	рэд.	Кузнеченкова Т.	23, 31, 32		
Ветка С.	22	Ласмане И.	23		
Вишневская Т.	28, 29	Лебедева В.	23		
Гаев А.	22	Макаревич М.	19		
Гапличник Н.	22	Макушіна Н.	24		
Гірская Л.	22	Мальцева Л.	уклад.	17	
Голуб Ю.	22	Мостовская Т.	24		
Гостев А.	19	Мядзведзеў В.	24		
Дятлова М.	30	Нікіпорчык А.	24		
Журавлёв В.	31	Новицкая Л.	24		
Захараў У.	22	Пашкоў Г.	рэд.	17	
Іконниковіа Л.	22	Пескін А.	24		

- Песнякевіч Т. 25
 Приступюк И. 25, 33
 Пронская А. 25
 Родионов В. 25.
 Русак Н. 25
 Савицкая И. 25
 Садлуцкая М. 25
 Сакович Ю. 25
 Саладухін А. 25, 26
 Саласюк В. 26
 Сидоренко Е. 26
 Сидоркевич Д. 26, 34
- Сметанин В. 26
 Станкутэ Р. 26
 Ушкевіч М. 26
 Харевич М. 26, 34
 Чарапіца В. М. рэд. 18
 Черкес Т. 26
 Шамякін І. 17
 Шемет Г. 26
 Шэмэт Р. 17
 Юсубова Н. 26
 Янчевская Ж. 27, 34, 35

СПІС ВЫКАРЫСТАНЫХ ПЕРЫЯДЫЧНЫХ ВЫДАННЯЎ

Аркуш
 Беларуская думка
 Белорусская газета
 Биржа информации (Гродно)
 Вечерний Гродно
 Гродзенская праўда
 Гродненские епархиальные ведомости
 Гродненские новости
 Гродно
 Звязда
 Культура
 Літаратура і мастацтва
 Мастацтва
 Милицейский вестник
 Народная газета
 Обозреватель
 Пагоня (Гродна)
 Перспектива (Гродненский район)
 Поколение
 Рэспубліка
 Твой город Гродно

ЗМЕСТ

АДВЕЧНЫЯ НОТЫ ЖАДАЮЦЬ ПАЛЁТУ	4
БІБЛІЯГРАФІЧНЫ СПІС	17
<i>Публікацыі ў кніжных выданнях</i>	17
<i>Публікацыі ў перыядычных выданнях.....</i>	20
Электронныя рэсурсы	27
<i>Відэарэсурсы.....</i>	35
<i>Уладзімір Борматаў – аўтар і ўкладальнік</i>	37
ІМЯННЫ ПАКАЗАЛЬНИК	38
СПІС ВЫКАРЫСТАНЫХ ПЕРЫЯДЫЧНЫХ ВЫДАННЯЎ	39

Бібліографічны даведнік

**З ДУШОЮ МУЗЫКА
ЎМЕЕ ГАВАРЫЦЬ**

**ДА 30-ГОДЗЯ СТВАРЭННЯ
ГРОДЗЕНСКАЙ КАПЭЛЫ**

Складальнік
Жыткевіч Юлія Юльянаўна

Пад агульнай рэдакцыяй
І. М. Ілюшынай, Н. Р. Свірды

Вёрстка, дызайн Ю. Ю. Жыткевіч